

Nr 7.*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om ändrade bestämmelser angående val av skiftesgodemän.*

Uti en inom andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 127, av herrar *Jacobson* i Vilhelmina och *Skoglund* i Umeå hemställes, »att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte begära utredning om sådan ändring av 6 § 2 kapitlet lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet och 9 § lagen om kommunalstyrelse på landet, att rätten att utse skiftesgodemän överflyttas från kommunalstämman till fullmäktige i kommun, där fullmäktigeinstitutionen införts».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

I 9 § lagen om kommunalstyrelse på landet stadgas:

Finnas kommunalfullmäktige, inskränkes kommunalstämmans befattning till följande ärenden, nämligen:

a) ärenden, för vilkas avgörande gälla särskilda bestämmelser om rösträtt;

b) val av ordförande och vice ordförande i kommunalstämman;

c) frågor om införande och avskaffande av kommunalfullmäktige samt om kommunalfullmäktiges antal;

d) frågor om ställe för kommunalstämma, om sättet för stämmas kungörande samt om sätt och ställe för förvaring av stämmans protokoll; ävensom

e) val av nämndemän; av valmän för utseende av vattenrättsnämndemän; av skiftesgodemän; samt av valmän för utseende av ägodelningsnämndemän.

I kommun, där kommunalfullmäktige icke finnas, äger kommunalstämman utöva kommunens beslutanderätt i alla dess angelägenheter.

Enligt lag den 20 december 1946 (SFS nr 881) angående ändrad lydelse av förevarande paragraf skall val av nämndemän från den 1 januari 1948 ankomma på kommunalstämman, då icke enligt vad därom är i allmän lag stadgat valet ankommer på kommunalfullmäktige.

Det med bestämmelsen i 9 § om val av skiftesgodemän korresponderande stadgandet i jorddelningslagen återfinnes i 2 kap. 6 §, som lyder:

För varje kommun skall finnas ett efter behovet avpassat antal gode män, minst två och, där ej KB lämnat tillstånd till högre antal, högst sex. Den, som utses till god man, skall vara i lanthushållning kunnig, boende inom kommunen och valbar till nämndeman samt må ej hava uppnått sextiofem års ålder. God man utses för sex år. Valet förrättas å kommunalstämma av de i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigade, som äga eller

innehava jordbruksfastighet; och tillkomme varje i valet deltagande en röst.

Ett tillägg till paragrafen, föranlett av rättegångsreformen, skall träda i kraft den 1 januari 1948 (SFS 1946 nr 827).

Valmän för tillsättande av ägodelningsnämndemän utses på föranstaltande av ägodelningsdomaren å kommunalstämma av de i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigade, som där äga eller innehava jordbruksfastighet.

Vid val av valmän för utseende av vattenrättsnämndemän inom landskommun tillkommer rösträtt envar i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigad.

Det i motionen upptagna spørsmålet avser, som framgår av vad nu anförts, endast ett av de val, som enligt 9 § punkt e) lagen om kommunalstyrelse på landet ankomma på kommunalstämman. Enligt direktiven för 1946 års kommunallagskommitté bör denna bland annat undersöka, huruvida icke bestämmelserna om kommunalstämma skulle kunna utmönstras ur kommunalförfattningarna, därest fullmäktigeinstitutionen blir obligatorisk för de borgerliga primärkommunerna på landet. Det synes utskottet av denna anledning icke lämpligt att nu upptaga frågan om en lagändring av den speciella art som åsyftas av motionärerna.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 18 mars 1947.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elmgren, Lindén,* Gustavson,* Sandberg, Bror Nilsson, Thun,* Englund, Sjö och Löthner* samt

från andra kammaren: herrar Hallén, Thorell, Fast,* Pettersson i Norregård, Nolin, Hällgren, Kyling,* Norén,* Johnsson i Stockholm* och Gustafsson i Bogla.*

* Ej närvarande vid justeringen.